

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017201949
Dátum vydania rozhodnutia: 01.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017201949.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): T. C., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Turecká republika, t.č. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, právne zastúpený Advokátska kancelária Kolíková & Partners, s.r.o., Radvanská 21, Bratislava, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, so sídlom so sídlom Hrobákova 44, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sa/97/2017-72 zo dňa 30. novembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sa/97/2017-72 zo dňa 30. novembra 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č.p.: PPZ-HCP-BA6-211-008/2017-AV zo dňa 25.08.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) zaistil sťažovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 25.02.2018. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedol, že sťažovateľ sa dňa 23.08.2017 počas pravidelnej kontroly na Letisku M. R. Štefánika v Bratislave, po prilete pravidelnej linky W64613 z Tuzly (Bosna a Hercegovina) do Bratislavy, preukázal svojim pravým cestovným pasom Tureckej republiky č. J. XXXXXXXXX, v ktorom bolo nalepené falošné vízum Švédskeho kráľovstva a falošné vízum Francúzskej republiky, ktoré použil ako pravé verejné listiny, pričom išlo o úplný falzifikát. Sťažovateľ svojim konaním spáchal prečin

falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol Trestným rozkazom č. 0T/294/2017 odsúdený podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 353 ods. 2 Trestného poriadku, § 36 písm. l) a § 38 ods. 3 Trestného zákona k trestu odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona bol sťažovateľovi tento trest podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 25.08.2017.

2. Poukázal na to, že žalobca požiadal o udelenie azylu až po jeho obmedzení na osobnej slobode. V konaní pred žalovaným sťažovateľ uviedol, že na území Slovenskej republiky nemá zabezpečené ubytovanie a disponuje hotovosťou 890 €. Taktiež uviedol, že jeho cieľovou krajinou je Nemecká spolková republika, kde chce pracovať.

3. Žalovaný považoval podanú žiadosť o udelenie azylu za účelovú, podanú s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie. Ďalej dospel k záveru, že v prípade sťažovateľa existuje riziko úteku a s poukazom na jeho vyjadrenia mu neuložil alternatívne povinnosti, ktorými by nahradil zaistenie. Záverom konštatoval, že zaistenie sťažovateľa je plne v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“).

II.

Konanie na Krajskom súde

4. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- podmienky pre zaistenie podľa § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. musia byť splnené kumulatívne, aby išlo o zákonné zaistenie;

- bolo povinnosťou žalovaného uviesť v rozhodnutí skutočnosti, ktoré je potrebné v konaní o azyle zistiť;

- od 19.09.2017 (vykonania osobného pohovoru) objektívne neexistuje potreba zisťovania skutočností, na ktorých je založená žiadosť o udelenie azylu, a teda odpadol aj účel samotného zaistenia;

- riziko úteku nie je predpokladom alebo prezumpciou vo vzťahu k utečencovi, ale vždy je ho potrebné preukázať a s ohľadom na individuálne okolnosti prípadu odôvodniť. Sťažovateľ počas svojho pobytu aktívne spolupracuje so žalovaným, Migračným úradom Slovenskej republiky ako aj s Útvorom policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov a svojím správaním žiadnym spôsobom neodôvodňuje obavu, že by odmietol rešpektovať zákony Slovenskej republiky a pokúsil sa ujsť do zahraničia, má záujem zotrvať na území Slovenskej republiky a nechce opustiť jej územie počas azylového konania, k jeho osobe sa vyjadrila Slovenská informačná služba listom zo dňa 18.09.2017, pričom uviedla, že nemá k dispozícii žiadne informácie, ktoré by odôvodňovali záver o trvajúcim riziku úteku žalobcu;

- poukázal na to, že sa zmenila situácia ohľadom alternatív zaistenia, nakoľko je schopný zabezpečiť finančne svoj pobyt na území Slovenskej republiky, nakoľko disponuje finančnou hotovosťou cca 890 eur a vie si zabezpečiť aj ďalšie finančné prostriedky prostredníctvom svojho príbuzného v Nemeckej spolkovej republike.

5. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- konanie sťažovateľa je účelové, s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie, resp. teda nezačať v danom konaní;

- k argumentácii sťažovateľa, že od 19.09.2017 neexistuje potreba zisťovania skutočností, na základe ktorého je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, uviedol, že rozhodnutie vo veci azylovej procedúry sťažovateľa do dňa 30.11.2017 nebolo vydané;

- sťažovateľ až po obmedzení na osobnej slobode, teda po zistení, že víza v jeho cestovnom doklade sú falošné, požiadal o azyl na území Slovenskej republiky, cieľovou krajinou bola Nemecká spolková republika, kam sa chce dostať a kde chcel vykonávať pracovnú činnosť, ktorú má už aj zabezpečenú, ako aj Švajčiarska konfederácia, kde sa chce dostať na svadbu svojej sestry;

- pred príchodom na územie Slovenskej republiky sa zdržiaval na území štátu, v ktorom nežiadal o

medzinárodnú ochranu;

- riziko úteku sťažovateľa vyplýva aj z jeho predchádzajúceho správania, teda, že ujde, resp. sa bude skrývať a z daného vyplýva riziko úteku, preto je nevyhnutné jeho zaistenie, čím je splnená podmienka nielen účelnosti, ale aj efektívnosti zaistenia
- o uložení alternatívy zaistenia žalovaný rozhodol správne, nakoľko z vyjadrenia sťažovateľa v zápisnici vyplynulo, že má 890 €, ale nemá zabezpečené ubytovanie na území Slovenskej republiky;
- k zabezpečeniu finančných prostriedkov od príbuzného sťažovateľa uviedol, že nie je isté, že finančné prostriedky, ktoré by, mali byť zasielané sťažovateľovi, pokryjú výdavky na zabezpečenie jeho pobytu na území Slovenskej republiky.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

6. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedeného v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces;
- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci;
- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

7. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd nesprávne právne posúdil povahu súdneho konania podľa ustanovenia § 221 ods. 2 S.s.p., nakoľko posudzoval predmetné konanie ako konanie podľa ustanovenia § 221 ods. 1 S.s.p., teda ako konanie o zákonnosti rozhodnutia o zaistení. K podstate súdneho konania podľa ustanovenia § 221 ods. 2 S.s.p. poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Szak/17/2016 zo dňa 15.12.2016.

8. Krajský súd dospel k právnemu záveru, že v prípade sťažovateľa existuje potreba zisťovania bližšie nešpecifikovaných skutočností, na ktorých je založená žiadosť o azyl. Tento právny záver vyvodil z údajnej účelovej žiadosti o azyl, zo skutočnosti, že sťažovateľ bol trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 0T 294/2017 zo dňa 25.08.2017 odsúdený za úmyselný prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky a zo skutočnosti, že v azylovom konaní nemalo byť do 30.11.2017 vydané rozhodnutie. Podľa sťažovateľa k takémuto záveru dospel krajský súd na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a v prípade sťažovateľa už dňa 19.09.2017 odpadla potreba zistenia skutočností, na ktorých je založená žiadosť. K tomuto záveru sťažovateľ dospel výkladom § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., podľa ktorého účelom zaistenia podľa predmetného ustanovenia nie je zabezpečenie azylanta pre potreby azylového konania až do právoplatnosti rozhodnutia o žiadosti o azyl, ale jeho zabezpečenie pre potreby azylového konania v prípade existencie potreby zistenia skutočností, na ktorých je žiadosť o udelenie azylu založená. Preto možno vyvrátiť argument krajského súdu, že účel zaistenia sťažovateľa podľa ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. je daný už len tým, že v azylovom konaní nebolo vydané rozhodnutie. V súvislosti s vyššie uvedeným poukázal na príručku UNHCR (str. 18 ; príloha č. 1) a judikatúru kasačného súdu (R 36/2017)

8. Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí neuvádza, ktoré úkony je potrebné v konaní o žiadosti o azyl vykonať. Zároveň počas celej doby zaistenia a krajský súd počas súdneho konania nekontaktovali Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a nevyžiadali si informácie o azylovom konaní sťažovateľa, na základe čoho by bolo možné tvrdiť či je ešte zaistenie potrebné.

9. Podanie žiadosti o azyl nemožno považovať za účelovú, nakoľko z povahy azylového konania vyplýva, že jeho účelom pre jednotlivca je vyhnutie sa vráteniu/vydaniu do krajiny pôvodu, a to preto, že je v krajine pôvodu ohrozený na živote či zdraví z azylovo relevantných dôvodov. Preto snaha o zotrvanie v krajine, kde určitá osoba žiada o azyl a vyhnutie sa vráteniu do krajiny pôvodu je jedným z charakteristických a pojmových znakov azylového konania, nie znak účelovosti žiadosti o azyl. Sťažovateľ bol zaistený podľa ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., pričom účelovosť žiadosti o azyl je dôvodom na zaistenie podľa ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z.

10. Krajský súd v 7. odseku napadnutého rozsudku nesprávne uvádza, že do 30.11.2017 nebolo vo veci žiadosti sťažovateľa o udelenie azylu vydané rozhodnutie, nakoľko o tejto bolo rozhodnuté dňa 21.11.2017 rozhodnutím Migračného úradu č. MU-PO-113-27/2017-Ž. Z predmetného rozhodnutia je zrejmé, že žiadosť sťažovateľa nebola neposúdená ako účelová.

11. Krajský súd nesprávne právne posúdil riziko úteku a odklonil sa tým od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu vo veci posúdenia rizika úteku (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sza/8/2016 zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 10Szak/3/2017 zo dňa 09.02.2017, sp. zn. 1Sza/16/2016 zo dňa 11.08.2016) pokiaľ vychádzal z pôvodného cieľa sťažovateľa, ktorým bolo pricestovať na územie Nemeckej spolkovej republiky, resp. Švajčiarskej konfederácie.

12. K argumentu krajského súdu trestným rozkazom podotkol, že sa nikdy nepokúsil falšovať svoje osobné údaje v cestovnom doklade. Predmetný trestný rozkaz sa týka výlučne „nalepenia víz“, ktoré boli sťažovateľovi zabezpečené prevádzacom s cieľom umožniť mu vstup do krajiny, ktorú považoval za bezpečnú.

13. Krajský súd dospel k nesprávne právnemu záveru, že v prípade sťažovateľa nie je možné využiť alternatívy zaistenia, resp. situácia okolo alternatív zaistenia sa nezmenila. Konanie podľa ustanovenia § 221 ods.2 S.s.p. je zamerané na skúmanie trvania účelu zaistenia. Preto je podstatné, či sa stav v priebehu zaistenia zmenil, pričom krajský súd mohol okrem prepustenia sťažovateľa zo zaistenia tomuto aj uložiť miernejšie donucovacie opatrenia. Sťažovateľ predložil čestné vyhlásenie, podľa ktorého si vie finančne zabezpečiť svoj pobyt na území Slovenskej republiky prostredníctvom svojho rodinného príslušníka - M. J., ktorý mu vie predmetné finančné prostriedky poslať (príloha č. 5 žaloby o prepustenie zo zaistenia zo dňa 16.11.2017). Súčasne tiež sťažovateľ predložil vyhlásenie svojho strýka - M. J. zo dňa 14.11.2017, ktorým sa vyjadril, že bude finančne zabezpečovať pobyt sťažovateľa na území Slovenskej republiky sumou najmenej 200 € mesačne a potvrdenie o výške mzdy, podľa ktorého je jeho čistý mesačný príjem 4.843,42 €. Ďalej v prípade žiadateľa o azyl je alternatívou zaistenia aj pobyt v azylovom zariadení, resp. pobyt v azylovom zariadení bez priepustky (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sza/5/2015 zo dňa 10.02.2015).

14. Krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý. Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal s čestným vyhlásením, s nenamietanou zmenou okolností ohľadom trvania účelu zaistenia, neuvádza na základe čoho posudzoval žiadosť sťažovateľa o azyl za účelovú a nevysporiadal sa s listinou č. PPZ-HCP-ME-117-010/2016-U zo dňa 18.10.2017, ktorá je súčasťou spisu a ktorou Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov oznámil žalovanému pravdepodobný zánik účelu zaistenia.

15. Krajský súd neumožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom tým že pri rozhodovaní, ako vyplýva z 4. odseku napadnutého rozsudku, zjavne vychádzal aj z listiny Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov zo dňa 27.11.2017. Táto listina však nebola sťažovateľovi ani jeho právneho zástupcovi pred pojednávaním doručená a súčasne s predmetnou listinou neboli oboznámení ani na pojednávaní dňa 30.11.2017

16. S ohľadom na vyššie uvedené, sťažovateľ navrhol aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že nariaduje, aby bol sťažovateľ bezodkladne prepustený zo zaistenia a priznal mu nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Alternatívne navrhol, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu.

B)

17. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa na výzvu krajského súdu nevyjadril.

IV.

Právny názor kasačného súdu

18. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

19. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 2 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 1. februára 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa ust. § 221 ods. 2 S.s.p. žalobca sa môže správnu žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu.

Podľa ust. § 225 ods. 2 S.s.p. správna žaloba podľa § 221 ods. 2 môže byť podaná kedykoľvek počas trvania zaistenia, a to aj opakovane. Ak správny súd rozhodol o zamietnutí žaloby, možno ďalšiu správnu žalobu bez uvedenia nových dôvodov podať až po uplynutí lehoty 30 dní odo dňa, keď rozhodnutie správneho súdu o predchádzajúcej správnej žalobe nadobudlo právoplatnosť.

20. Sťažnostný bod, v ktorom sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie povahy súdneho konania podľa ustanovenia § 221 ods. 2 S.s.p. krajským súdom, nakoľko tento posudzoval predmetné konanie ako konanie podľa ustanovenia § 221 ods. 1 S.s.p., teda ako konanie o zákonnosti rozhodnutia o zaistení považoval kasačný súd za dôvodný.

21. Z obsahu zamietnutej správnej žaloby sťažovateľa zo dňa 16.11.2017 vyplynulo, že tento žiadal krajský súd o bezodkladné prepustenie zo zaistenia s odkazom na ust. § 221. ods. 2 S.s.p. Túto požiadavku formuloval nakoniec aj v petite správnej žaloby.

22. Zo znenia ustanovení S.s.p. upravujúcich konanie vo veciach zaistenia nepochybne vyplýva, že účelom správnej žaloby podľa ust. § 221 ods. 2 S.s.p. je zabezpečenie súdneho prieskumu trvania účelu zaistenia kedykoľvek v priebehu obmedzenia osobnej slobody štátneho príslušníka tretej krajiny. Uvedená možnosť vyplynula najmä zo skutočností majúcich vplyv na účelnosť zaistenia, ktoré môžu nastať kedykoľvek po vydaní rozhodnutia o zaistení, preto pokiaľ zaistený štátny príslušník tretej krajiny namieta zmenu skutkového stavu, prípadne produkuje nové dôkazy, na základe ktorých sa domáha prepustenia zo zaistenia, je povinnosťou správneho súdu tieto v konaní zohľadniť a v odôvodnení rozhodnutia sa s nimi náležite vysporiadať a v prípade potreby doplniť dokazovanie výsluchom obidvoch účastníkov konania.

Podľa § 206 ods. 4 S.s.p. pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.

Podľa § 230 ods. 2 S.s.p. ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 2, rozsudkom podľa povahy veci

a) nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia,

b) nariadi žalovanému po vykonanom dokazovaní bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia a rozhodne o uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia žalobcovi podľa osobitného predpisu.

23. V konaní bolo podstatné ustáliť, či sa stav v priebehu zaistenia zmenil, pretože v zmysle § 230 ods. 2 písm. b) krajský súd môže okrem prepustenia sťažovateľa zo zaistenia tomuto aj uložiť miernejšie donucovacie opatrenia. Sťažovateľ so správnou žalobou predložil čestné vyhlásenie, podľa ktorého si vie finančne zabezpečiť svoj pobyt na území Slovenskej republiky prostredníctvom svojho rodinného príslušníka - M. J., ktorý mu vie predmetné finančné prostriedky poslať (č.l. 18), vyhlásenie svojho strýka - M. J. zo dňa 14.11.2017 (č.l. 19-20), ktorým sa vyjadril, že bude finančne zabezpečovať pobyt sťažovateľa na území Slovenskej republiky sumou najmenej 200 € mesačne a potvrdenie o výške mzdy (č.l. 21-22), podľa ktorého je jeho čistý mesačný príjem 4.843,42 €. Ďalej v prípade žiadateľa o azyl je alternatívou zaistenia aj pobyt v azylovom zariadení, resp. pobyt v azylovom zariadení bez priepustky (m.m. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SŽa/5/2015 zo dňa 10.02.2015).

24. S niektorými podkladmi sa krajský súd nezaoberal vôbec, resp. pokiaľ ide o čestné vyhlásenie o finančnej podpore iba stroho konštatoval, že „nie je isté, že finančné prostriedky, ktoré by, mali byť zasielané žalobcovi, pokryjú výdavky na zabezpečenie jeho pobytu na území Slovenskej republiky“ (9. odsek napadnutého rozsudku). Avšak takýto záver je podľa kasačného súdu nedostatočný, nakoľko je v rozpore s účelom konania podľa § 221 ods. 2 S.s.p. konštatovať zákonnosť zotrvania štátneho príslušníka tretej krajiny v zaistení namiesto uloženia miernejšieho donucovacieho opatrenia podľa § 230 ods. 2 písm. b) S.s.p. na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. Krajským súdom naznačené pochybnosti bolo potrebné odstrániť prípadným vykonaním dokazovania.

25. Napokon krajský súd pochybil, pokiaľ sa nezaoberal ani čestným vyhlásením sťažovateľa, ktorý prehlásil, že neopustí územie Slovenskej republiky, vie si zabezpečiť pobyt na území Slovenskej republiky a je ochotný náležite spolupracovať so štátnymi orgánmi Slovenskej republiky. Krajský súd iba stroho konštatoval skutkový stav zistený správnym orgánom v čase začatia konania o zaistení a na základe tohto potvrdil existenciu rizika úteku u sťažovateľa. V danom prípade sťažovateľ dôvodne poukázal na rozhodnutie kasačného súdu sp.zn. 1Sza/16/2016 zo dňa 11.08.2016, podľa ktorého „Pri posudzovaní existencie rizika úteku a vyplývajúcej potreby zaistenia sa musí zohľadniť odmietnutie vstupu na hranici, existencia záznamu v SIS, chýbajúce doklady, chýbajúce miesto bydliska, absencia spolupráce a ďalšie relevantné náznaky/kritériá. Avšak aj v prípade prítomnosti uvedených indikátorov, tieto neodôvodňujú nevyhnutne opatrenie zaistenia per se. Vyššie uvedený zoznam kritérií by sa mal vziať do úvahy ako prvok pri celkovom posudzovaní jednotlivej situácie. Často kombinácia niekoľkých z vyššie uvedených kritérií poskytne základ pre oprávnený predpoklad „rizika úteku“. Vyžaduje sa individuálne posúdenie každého prípadu, pričom dôležitým faktorom môže byť práve správanie zaistenej osoby v čase od vstupu na územie niektorého z členských štátov Európskej únie.“

26. V súvislosti s vyššie uvedeným je teda na mieste, aby krajský súd individuálne posúdil osobu sťažovateľa, pričom je potrebné zohľadniť skutkový stav veci, zistený správnym orgánom, avšak dôležitú úlohu v konaní podľa § 221 ods. 2 S.s.p. zohrávajú vlastné zistenia krajského súdu, a to najmä pokiaľ ide o skutočnosti, ktorých vznik alebo zmena nastali v čase po vydaní preskúmaného rozhodnutia, napr. spolupráca sťažovateľa so žalovaným, s Migračným úradom, resp. jeho vyhlásenia a vyhlásenia blízkych osôb o zabezpečení ubytovania a finančných prostriedkov. Napokon ani pôvodný cieľ cesty sťažovateľa do iných krajín Európskej únie bez ďalšieho nepredstavuje dostatočný predpoklad existencie rizika úteku (m. m. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sza/8/2016 zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 10Szak/3/2017 zo dňa 09.02.2017). Preto kasačný súd považoval záver o existencii rizika úteku za predčasný.

27. Rovnako sa kasačný súd stotožnil so sťažnostným bodom sťažovateľa, v ktorom namietal nesprávne závery krajského súdu o tom, že do 30.11.2017 nebolo vo veci žiadosti sťažovateľa o udelenie azylu vydané rozhodnutie. Sťažovateľ k podanej kasačnej sťažnosti pripojil rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Migračného úradu č. MU-PO-113-27/2017-Ž zo dňa 21.11.2017. Teda z uvedeného je zrejmé, že vo veci žiadosti sťažovateľa o udelenie azylu bolo rozhodnuté ešte pred vyhlásením napadnutého rozsudku.

Podľa § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť menej závažné prostriedky na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

28. Zo znenia predmetného ustanovenia, že účelom zaistenia podľa predmetného ustanovenia je zabezpečenie žiadateľa o udelenie azylu pre potreby konania v prípade existencie potreby zistenia skutočností, na ktorých je žiadosť o udelenie azylu založená. Nie je preto možné odôvodniť zaistenie žiadateľa o udelenie azylu iba tým, že v jeho veci ešte nebolo vydané rozhodnutie. V súvislosti s týmto sťažnostným bodom sťažovateľ poukázal na príručku UNHCR, podľa ktorej žiadateľ o azyl môže byť zaistený výlučne pre účel predbežného pohovoru za účelom zistenia základu žiadosti o azyl. ().

29. V súlade s § 206 ods. 4 S.s.p. mal krajský súd povinnosť tieto skutočnosti v rozhodnutí zohľadniť a na tento účel aj zaobstarať potrebné podklady. Podľa platnej právnej úpravy obsiahnutej v S.s.p. (§ 230 ods. 2) je v jeho právomoci rozhodnúť na základe správnej žaloby podanej podľa § 221 ods. 2 S.s.p. o prepustení sťažovateľa a o prípadnom uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia, preto v ďalšom konaní bude jeho úlohou posúdiť sťažovateľom namietané skutočnosti a svoje závery náležite odôvodniť v rozhodnutí.

30. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že záver o zamietnutí správnej žaloby, ku ktorému dospel krajský súd je predčasny a založený na nesprávnom právnom posúdení veci, preto považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa ust. 467 ods. 3 S.s.p. ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

31. Vzhľadom na vyššie citované ustanovenie krajský súd zároveň rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania o kasačnej sťažnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.